

D 30/10

1 Inledning

Revisorsnämnden (RN) har inhämtat uppgifter om X Revision KB (revisionsbyrån) och dess ägarstruktur. Det har därvid framkommit att G AB (ägarbolaget) är kommanditdelägare i revisionsbyrån. A-son äger samtliga aktier i ägarbolaget samt är dess ende styrelseledamot. Han utövar revisionsverksamhet i revisionsbyrån. Av de inhämtade uppgifterna framgår att ägarbolaget innehar en fjällstuga i kapitalplaceringssyfte. RN har med anledning därav öppnat detta disciplinärende mot A-son.

2 Ägarbolagets verksamhet

I ägarbolagets årsredovisning för räkenskapsåret 2008 anges att bolagets verksamhet ”skall vara att förvalta fast och lös egendom”. RN har därför bett A-son att kommentera denna uppgift samt att redogöra för sin bedömning av om denna verksamhet är tillåten enligt bestämmelserna i 11 § revisorslagen (2001:883).

A-son har anfört följande. Ägarbolagets verksamhet är att äga andelar i revisionsbyrån. Ägarbolaget förvärvade fjällstugan år 2009 för 1,6 mnkr. Förvärvet finansierades genom lån om 1 253 000 kr och egna medel om 347 000 kr. Fjällstugan används av honom och hans familj. Han ersätter ägarbolaget för nyttjandet av huset. Ägarbolagets innehav av fjällstugan är avsett att ge en bättre avkastning på bolagets likviditet.

RN gör följande bedömning.

I ärendet är utrett att ägarbolaget äger en fjällstuga. Stugan används inte för revisionsverksamhet utan för uthyrning till ägarbolagets ägare och dennes familj. Vidare är utrett att förvärvet av stugan finansierades genom lån om 1 253 000 kr.

Av 11 § första stycket revisorslagen framgår att en förutsättning för att en revisor ska få utöva revisionsverksamhet i ett handelsbolag eller ett aktiebolag är att bolaget ägs av revisorer. Enligt andra stycket samma lagrum ska med revisors direkta ägande jämföras indirekt ägande genom ett eller flera handelsbolag eller aktiebolag (ägarbolag), bl.a. under förutsättning att ägarbolaget inte utövar någon annan verksamhet än sådan som har naturligt samband med revisionsverksamhet. Det innebär att ägarbolaget inte får bedriva s.k. sidoverksamhet. Bestämmelsen i andra stycket syftar bl.a. till att förhindra att ägarbolags verksamhet underordnas annan verksamhet som är av helt annat slag än revisionsverksamhet.¹

RN har tidigare prövat frågan om revisionsföretag får utöva kapital- och fastighetsförvaltning i förhållande till 10 § revisorslagen.² Av denna bestämmelse framgår att om revisionsverksamhet utövas i ett handelsbolag eller ett aktiebolag, får ingen annan verksamhet utövas i bolaget än sådan som har ett naturligt samband med revisionsverksamhet. Sidoverksamhet får således inte heller utövas i revisionsföretaget. Syftet med denna bestämmelse är bl.a. att förhindra att hänsynen till sidoverksamheten går ut över revisionsverksamheten.³

¹ Prop. 2000/01:146, s. 75.

² RN:s beslut den 4 december 2008, dnr 2007-927, och den 10 december 2009, dnr 2009-767. Besluten är benämnda D 47/08 respektive D 46/09 i RN:s praxissamling.

³ Prop. 2000/01:146, s. 72.

I de tidigare besluten uttalade RN följande. Enligt revisorslagens förarbeten får kapital- och fastighetsförvaltning av mindre omfattning med en reell anknytning till revisionsföretaget anses ha ett naturligt samband med revisionsverksamhet. Det innebär att åtgärder som en revisor vidtar för att förvalta likvida rörelsetillgångar eller den fastighet där revisionsverksamheten bedrivs får ske inom ramen för det företag i vilket revisionsverksamheten utövas.⁴ Av förarbetsuttalandena följer emellertid att huvudregeln är att såväl kapitalförvaltning som fastighetsförvaltning utgör sidoverksamhet och därför normalt inte får bedrivas i det företag i vilket revisionsverksamheten utövas. Vad gäller fastighetsförvaltning innebär detta, enligt RN:s mening, att förvaltningen utgör sidoverksamhet så länge inte det huvudsakliga syftet med fastighetsinnehavet är att bedriva revisionsverksamheten på fastigheten. Det ligger i sakens natur att om ett revisionsföretag inte får bedriva viss verksamhet, så får företaget redan av detta skäl inte heller låna upp de medel som behövs för att finansiera den verksamheten.

Som framgår av revisorslagens förarbeten syftar sidoverksamhetsförbudet i både 10 och 11 §§ revisorslagen till att skydda den revisionsverksamhet som bedrivs i revisionsföretag. Med hänsyn härtill finner RN att ett ägarbolags möjligheter att ägna sig åt kapital- och fastighetsförvaltning ska bedömas på samma sätt som ett revisionsföretags. Det sagda innebär att ägarbolagets förvärv och innehav av fjällstugan – inklusive upptagandet av lån för förvärvet – utgör sidoverksamhet. Sådan verksamhet får enligt 11 § andra stycket 2 b) revisorslagen inte bedrivas i ägarbolaget.

RN konstaterar att A-son som ensam ägare i ägarbolaget samt dess ende styrelseledamot har bedrivit bolagets verksamhet i strid med 11 § revisorslagen. Han har härigenom åsidosatt sina skyldigheter som revisor och ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. RN finner att erinran utgör en tillräcklig åtgärd.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, rättschefen Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, avdelningschefen Eva Ekström, auktoriserade revisorn Bertel Enlund, direktören Per-Ola Jansson och auktoriserade revisorn Anita Österholm. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Adam Diamant, revisionsdirektören Kerstin Stenberg samt avdelningsdirektören Jessika Eckert, som föredragit ärendet.

⁴ Prop. 2000/01:146, s. 91.